

KONTROLA PRAXE AKO VÝZNAMNÝ FAKTOR SKVALITŇOVANIA PRAKTICKEJ PRÍPRAVY NA FAKULTE BIOTECHNOLÓGIE A POTRAVINÁRSTVA SPU V NITRE

PRACTICAL PREPARATION CONTROLLING AS AN IMPORTANT FACTOR OF QUALITY INCREMENT OF PRACTICAL PREPARATION AT FACULTY OF BIOCHEMISTRY AND BIOTECHNOLOGY OF SLOVAK UNIVERSITY OF AGRICULTURE IN NITRA

D. KOZELOVÁ¹

Abstrakt

Príspevok je zameraný na aplikáciu moderných teórií organizácie práce do práce organizačného gestora praxe na FBP SPU v Nitre. Je zameraný na popis a realizáciu všetkých typov kontroly, ktoré sa uskutočňujú v rámci skvalitnenia praktickej prípravy vysokoškolsky vzdelaných odborníkov bakalárskych študijných programov agropotravinárstva, bezpečnosti a kontroly potravín, agrobiotechnológie, aplikovanej biológie a v nadväzujúcich inžinierskych študijných programov.

Kľúčové slová

teória organizácie práce, kontrola praxe, prevádzková prax, odborná prax, študijné programy, praktická príprava

Abstract

This conference paper is focused on application of modern theories of organization to the content of work for work of the gestor of practical training at Faculty of Biochemistry and Biotechnology of Slovak agricultural university in Nitra. It is aimed to description and implementation of all types of controlling, which are realized to meet the target of increase of quality of practical preparing of academically qualified specialists of bachelor's studies of Agro Food Science, Safety and Quality of Foodstuffs, Agrobiotechnology, Applied Biology and following master degrees studies.

Key words

theory of work organization, practical training controlling, intership, professional practice, program of study, practical preparation

¹ Ing. Dagmar Kozelová, PhD., Katedra hygieny a bezpečnosti potravín, FBP Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, tel. 037/6414609, e-mail: dagmar.kozelova@uniag.sk,

Úvod

Neoddeliteľnou súčasťou prípravy vysokoškolsky vzdelaných odborníkov na Fakulte biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre je praktická príprava. Vo všetkých študijných programoch bakalárskeho a inžinierskeho stupňa štúdia je prax povinná. Realizuje sa v inštitúciách a v podnikateľských subjektoch poľnohospodársko-potravinárskeho komplexu (PPoK) a v rámci cvičení v laboratóriách jednotlivých katedier fakulty. Rozsah praxe je stanovený v študijnom poriadku fakulty a v jednotlivých stupňoch štúdia je rozdielny. Na bakalárskom stupni štúdia sa prevádzková prax uskutočňuje v prevádzkach PPoK v rozsahu 4 týždňov, na inžinierskom stupni štúdia je diplomová prax povinná v rozsahu 6 týždňov. Prax sa realizuje v súlade s Konceptiou praxe na fakulte na základe podpísania dohody medzi FBP SPU a organizáciou, v ktorej bude študent túto prax absolvovať. Celý proces organizácie praxe na fakulte zabezpečuje organizačný gestor praxe pod vedením prodekana pre výchovno-vzdelávaciu činnosť a prax.

Materiál a metódy

Z hľadiska obsahového zamerania je príspevok orientovaný na aplikáciu teórie organizácie práce podľa Gozoru (1996) do činnosti organizačného gestora praxe. Organizačný gestor praxe využíva vedomosti z modernej organizácie práce. Cieľom príspevku je popis typov kontroly uplatňovaných v organizácii praxe ako foriem skvalitňovania praktickej prípravy študentov dennej formy všetkých ročníkov FBP SPU v Nitre.

Dosiahnuté výsledky

Kontrola je cieľavedomá činnosť uskutočňovaná za účelom zistenia do akej miery sa realizovali plánované ciele. Všeobecným cieľom praxe je nadobudnutie praktických zručností a aplikácia teoretických poznatkov do praxe. Konkrétne ciele praxe sú pre jednotlivé študijné programy rozpracované v Konceptii praxe na fakulte.

V samotnej organizácii praxe sa uplatňujú všetky 3 typy kontrol. **Predkontrola** je kontrola uskutočnená pred vykonávanou prácou a slúži na včasné odstránenie predikovaných problémov. Študenti sú o význame a priebehu praxe ako aj organizačnom zabezpečení informovaní v letnom semestri. Cieľom predkontroly praxe je zistiť, či študenti správne pochopili zadanú úlohu nájsť vhodný podnik pre absolvovanie praxe a zabezpečiť podpísanie dohody o praxi a jej zaslanie organizačnému gestorovi praxe. Doručenie tejto dohody minimálne týždeň pred nástupom na prax je významné z hľadiska zabezpečenia verifikačnej kontroly a súčasne tvorí jednu z podmienok udelenia zápočtu z praxe.

Verifikačná alebo vlastná kontrola sa uskutočňuje v organizačnej jednotke, ktorá vykonáva určitú činnosť. V prípade verifikačnej kontroly praxe sa týka kontroly účasti študenta v podniku a kontroly priebehu a dodržania obsahového zamerania praxe. Uskutočňuje sa v mesiacoch jún až september formou osobnej návštevy organizačného gestora praxe v podniku a formou telefonického hovoru s pracovníkom povereným vedením praxe na podniku a následne hovorom so študentom. Ak sa počas verifikačnej kontroly zistí, že študent sa na podniku nenachádza, resp. sa praxe vôbec nezúčastnil, nahrádza si ju v plnom rozsahu vo vyššom ročníku. Verifikačná kontrola praxe uskutočňovanej v zahraničí sa z dôvodu vysokých nákladov neuskutočňuje.

Spätná kontrola sa zameriava na zistenie podnikovej výkonnosti v minulosti. Spätná kontrola organizácie praxe slúži na identifikáciu nedostatkov v práci organizačného gestora praxe a v práci študenta, na ich elimináciu navrhnutím a uskutočnením opatrení zvyšujúcich kvalitu praktickej prípravy na fakulte. Spätná kontrola prebieha pohovorom medzi študentom a učiteľom a zároveň organizačným gestorom praxe v jednej osobe. Cieľom diskusie je zistiť, či študent nadobudol prehľad o činnosti podniku a jeho prax prebiehala podľa stanovenej obsahovej náplne praxe. Získané poznatky študent formuluje do správy z prevádzkovej/odbornej praxe. Jej vypracovanie a odovzdanie predstavuje jednu z podmienok udelenia zápočtu z praxe.

V priebehu organizácie praxe prebieha aj kontrola odovzdania dohôd o praxi študentov. Nasleduje proces plánovania termínov kontroly zameranej na účasť jednotlivých študentov a na priebeh praxe v podnikateľských subjektoch a inštitúciách regiónov Slovenska a voľba spôsobu tejto kontroly. Kontrolou organizácie praxe možno zistiť silné a slabé stránky ako aj príležitosti a ohrozenia (SWOT analýzu) účinnosti uskutočňovaných foriem kontroly.

Kvalita praktickej prípravy v inštitúciách a v podnikateľských subjektoch PPOK a príbuzných uskutočňovaná na Slovensku výrazne ovplyvňuje uplatnenie absolventov na trhu práce. Študenti, ktorí absolvovali prax v zahraničí si podľa Kozelovej (2001) nachádzajú zamestnávateľa po skončení denného štúdia na FBP SPU rýchlejšie. Preto je potrebné naďalej rozvíjať akademickú mobilitu, štipendijné a výskumné pobyty študentov na základe bilaterálnych medzivládnych dohôd o spolupráci v oblasti školstva v európskom priestore.

Záver

Aplikácia moderných teórií organizácie práce vyhodnotením uplatňovaných typov kontroly akými sú predkontrola, verifikačná kontrola a spätná kontrola ako aj kontrola celého priebehu organizácie praxe organizačným gestorom praxe predstavuje vhodný prostriedok skvalitňovania praktickej prípravy študentov v bakalárskych študijných programoch agropotravinárstvo, bezpečnosť a kontrola potravín, agrobiotechnológie a aplikovanej biológie a v naväzujúcich inžinierskych študijných programoch.

Literatúra

GOZORA, V. 1996. *Podnikový manažment*. Nitra : SPU. 1996, s. 135-139, ISBN 80-7137-341-9.

KOZELOVÁ, D. 2001. Praktická príprava študentov SPU v zahraničí a jej vplyv na uplatnenie absolventov na trhu práce. In *Uplatnenie absolventov vysokých škôl na trhu práce v procese integrácie do EÚ : Zborník vedeckých prác z medzinárodnej konferencie*. Nitra : AGROTAR, 2001. - ISBN 88-88943-08-6. - s. 84-94.

KOZELOVÁ, D. 2006. *Monitoring uplatnenia absolventov odboru Technológia spracovania poľnohospodárskych produktov SPU na trhu práce*. Nitra : SPU, s. 6, nepublikované.

KOZELOVÁ, D. 2000. Vplyv profesijného poradenstva na odbornú prípravu študentov vysokých škôl . In *Aktuální otázky vysokoškolského poradenství : 8. seminář k problematice poradenských center pro studenty na vysokých školách v České republice : České Budějovice 12.-13.9.2000*. České Budějovice : Jihočeská univerzita, 2001. - s. 42-46.

KOZELOVÁ, D. 2004. Príprava študentov MF SPU v Nitre na povolanie a ich uplatnenie na európskom trhu práce. In *Národní právo a evropské podnikatelské prostředí = Právo a podnikateľské prostredie v EÚ*. Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004. ISBN 80-7157-815-0. - s. 55-59.

KOZELOVÁ, D. 2000. Požiadavky zamestnávateľských organizácií na absolventov vysokých škôl. In *Ekonomika firiem : Zborník z medzinárodnej konferencie : Sninské Rybníky 7.-9.9.2000*. Bratislava : Ekonomická univerzita, 2000. ISBN 80-225-1308-3. - s. 336-340.

Recenzent: Ing. Miroslav Ivánek